

PYHÄJÄRVEN LÄNSIRANNAN RANTA- ASEMAKAAVAN MUUTOS 3: LUONTOSELVITYS



FM (biologi) Turkka Korvenpää
23.9.2026

Sisällys:

1. JOHDANTO	3
2. ALUEIDEN YLEISKUVAUS	4
3. LUONTOTYYPIT JA KASVILLISUUS	4
3.1 Menetelmät	4
3.2 Arvokkaat luontotyyppikohteet	5
3.3 Luontotyyppikuviot.....	6
4. PESIMÄLINNUSTO	15
4.1 Menetelmät	15
4.2 Tulokset ja johtopäätökset.....	16
5. LEPAKOT	16
5.1 Menetelmät	16
5.2 Tulokset ja johtopäätökset.....	17
6. LIITO-ORAVA.....	19
6.1 Menetelmät	19
6.2 Tulokset ja johtopäätökset.....	20
7. MUU LAJISTO.....	20
8. YHTEENVETO	21
9. KIRJALLISUUS JA LÄHTEET	21

Kannen kuva: Kiinteistön 50-406-2-789 metsää luontotyyppikuviolla 1.

Pohjakartat ja ilmakuva: © Maanmittauslaitos 09/2026.

Luonto- ja ympäristötutkimus Envibio Oy

Hanhenkaari 10 as 16

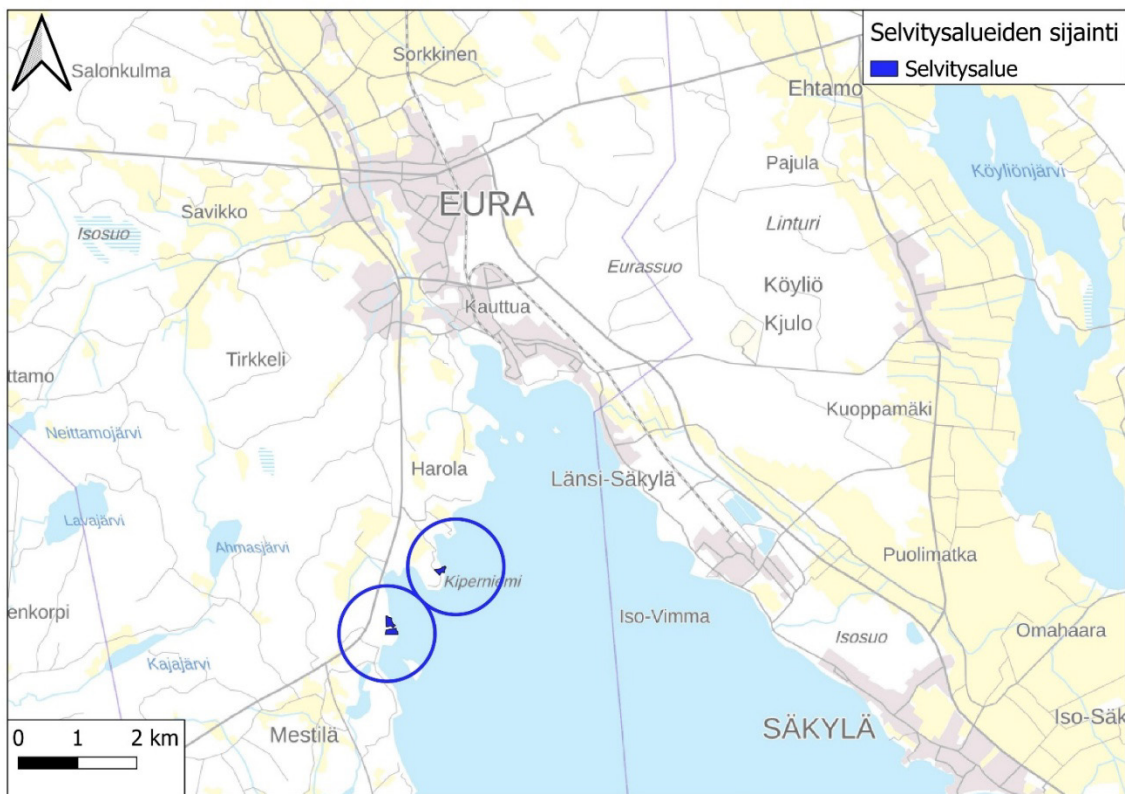
21420 Lieto

Puh. 045-6793602

www.envibio.net

1. JOHDANTO

Nosto Consulting Oy tilasi Luonto- ja ympäristötutkimus Envibio Oy:ltä Eurassa Pyhjäjärven länsirannalla sijaitsevan Pyhjäjärven ranta-asemakaavan muutosalueen (kartta 1) luontoselvityksen (Pyhjäjärven länsirannan ranta-asemakaavan muutos 3). Selvitysalue koostuu kolmesta erillisestä osasta, joista kaksi sijaitsee lähekkäin Tuurilantien ja Tiitisenkujan varsilla ja kolmas Kiperniemessä Kiperniementien varrella.



Kartta 1. Selvitysalueiden sijainti.

Luontoselvityksen tarkoituksena on kartoittaa alueiden luontoarvot ja arvioida niiden vaikutusta maankäyttöön. Työhön sisältyvät seuraavat osat:

- luontotyyppi- ja kasvillisuuskartoitus
- lepakkokartoitus
- pesimälinnustokartoitus
- liito-oravakartoitus
- muiden uhanalaisten, silmälläpidettävien ja EU:n direktiivilajien esiintymien selvitys

Suomen Lajitietokeskukselle tehtiin aineistopyyntö alueilta ja niiden lähiympäristöstä ennestään tunnetuista lajiesiintymistä (Suomen Lajitietokeskus 2026). Luontoselvityksen

laati FM (biologi) Turkka Korvenpää, ja siihen liittyvät maastotyöt tehtiin touko-elokuussa 2026.

2. ALUEIDEN YLEISKUVAUS

Selvitysalueet sijaitsevat Eurassa Pyhäjärven länsirannalla (kartta 1). Pyhäjärven vesialue kuuluu Pyhäjärven Natura-alueeseen, joka on sekä lintudirektiivin mukainen SPA-alue että luontodirektiivin mukainen SAC-alue. Vesialue sisältyy myös Luvalahden – Kauttuanlahden maakunnallisesti tärkeään lintualueeseen (Vilén ja muut 2015).

Alueista pohjoisin on Kiperniemessä Kiperniementien varrella. Se käsittää kiinteistöt 50-406-2-758, 50-406-13-32 ja 50-406-13-33, joiden yhteinen pinta-ala on noin 1,3 ha. Kahdella jälkimmäisellä kiinteistöllä on jo rakennuksia, mutta ensimmäinen kiinteistö on rakentamatonta nuorehkoa lehtomaisen kankaan talousmetsää. Luontoselvitys kattaa koko kyseisen kiinteistön, vaikkei sen läntisin osa sisällykään kaavamuutokseen.

Keskimmäinen alue sijaitsee Tuurilantien ja Tiitisenkujan välissä Pyhäjärven rannalla. Se kattaa rakennetut kiinteistöt 50-417-22-18 ja 50-417-22-19 sekä rakentamattomat kiinteistöt 50-406-2-789 ja 50-406-2-790. Alueen kokonaispinta-ala on noin 1,8 ha. Rakentamattomat kiinteistöt ovat talousmetsänä hoidettua, melko varttunutta kuusivaltaista metsää kasvavaa tuoretta lehtoa ja lehtomaista kangasta sekä osittain myös runsasravinteista kosteaa lehtoa.

Eteläisin alue sijaitsee Tiitisenkujan pohjoispäässä. Se kattaa rakennetut kiinteistöt 50-417-22-21 ja 50-417-22-22 sekä rakentamattomat kiinteistöt 50-406-2-733, 50-406-2-734 ja 50-406-2-752. Alueen kokonaispinta-ala on noin 1,8 ha. Rakentamattomat kiinteistöt ovat talousmetsänä hoidettua, kuusivaltaista melko varttunutta metsää kasvavaa tuoretta lehtoa lukuun ottamatta kiinteistöä 50-406-2-733, joka on vapaa-ajan asuntojen pihaa.

3. LUONTOTYYPIT JA KASVILLISUUS

3.1 Menetelmät

Luontotyyppi- ja kasvillisuuskartoitus perustuu 12.5.2026, 2.7.2026 ja 20.8.2026 suoritettuihin maastokäynteihin. Kartoitettuja luontoarvoiltaan merkittäviä luontotyypppejä ovat:

- luonnonsuojelulain suojelema luontotyyppi
- metsälain erityisen tärkeä elinympäristö
- vesilain suojaama pienvesi
- METSO -kriteerit luokissa I-II täyttävä kuvio
- uhanalaisen luontotyypin esiintymä
- muuten luontoarvoiltaan merkittävä kohde

Selvitysalueilta löytyi yksi arvokas luontotyyppikohde, joka esitellään seuraavassa kappaleessa. Se arvoitettiin käyttäen julkaisun Mäkelä & Salo (2024) neljäportaista luokitusta:

Luokka 1: Lainsäädännöllä turvatut kohteet

Luokka 2: Erityisen tärkeät kohteet

Luokka 3: Monimuotoisuutta turvaavat kohteet

Luokka 4: Monimuotoisuutta tukevat kohteet

Arvokkaiden luontotyyppikohteiden kartoituksen lisäksi alueet jaettiin GPS:ää ja ilmakuvia apuna käyttäen yhdeksään luontotyyppikuvioon, joista laadittiin kuvaukset. Kuvaus sisältää tietoa mm. kuvion elävästä ja kuolleesta puustosta, putkilokasvillisuudesta ja mahdollisesta Suomen luontotyyppien uhanalaisuusarviointin luontotyyppistä (Kontula & Raunio 2018a ja b). Vapaa-ajan asuntojen pihat jätettiin kuvioimatta.

3.2 Arvokkaat luontotyyppikohteet

3.2.1 Kosteaa runsasravinteinen lehto

Kiinteistön 50-406-2-790 länsireunalla sijaitsee kostea runsasravinteinen lehto (kuva 1), jossa kasvaa runsaasti kotkansiipeä, isoalvejuurta ja rönsyleinikkiä. Melko kivisen lehdon kasvistoon kuuluvat myös mm. soreahiirenporras, nurmilauha, lehtotesma, metsäimarre ja vaateliäs, niukkana tavattava, silmälläpidettävä korpinurmikka, jota löytyi yksi tupas kiinteistön länsirajan tuntumasta (kartta 2). Lehdon puusto on varttunutta, harvaa koivikkoa, jossa esiintyy myös hieman kuusta lähinnä alemmassa latvuserroksessa. Puustoon kuuluu myös suhteellisen kookas raita. Lahopuuta ei juuri ole. Lehdon itäreunalle on läjitetty puutarhajätettä. Lehto jatkuu jonkin verran selvitysalueen länsipuolelle, ja komeimmat kotkansiipituppaat kasvavat kiinteistön länsirajalla.

Lehto täyttää metsälain erityisen tärkeän elinympäristön määritelmän. Kosteaa runsasravinteinen lehto on vaarantunut luontotyyppi.

Arvoluokka: 3.

Suosituks: Lehto tulee jättää rakentamatta ja mielellään myös metsänhoidon ulkopuolelle, eikä sitä tule ojittaa.



Kuva 1. Kotkansiipeä kosteassa runsasravinteisessa lehdossa.

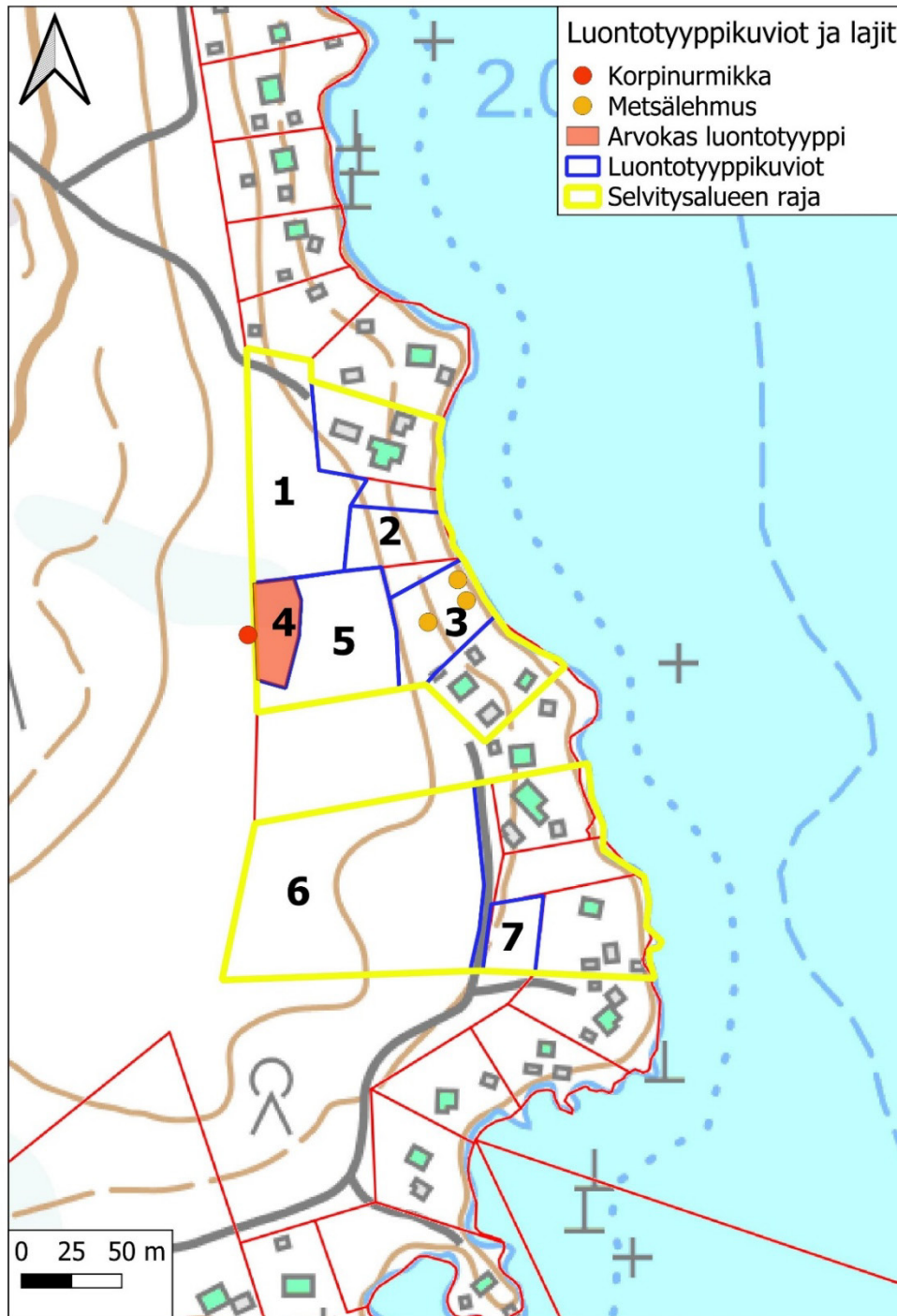
3.3 Luontotyyppikuviot

Luontotyyppikuviot on merkitty karttoihin 2-5.

KUVIO 1 – TUORE KESKIRAVINTEINEN LEHTO

Tuore, paikoin kosteahko keskirasviteinen lehto, jossa kasvaa melko varttunutta, hoidettua talousmetsäkuusikkoa (kannen kuva). Puustoon kuuluu myös hieman koivua. Siellä täällä

on runsasravinteisempia laikkuja. Kuvion länsiosassa sijaitsevan polun varrella kasvaa nuorta raitaa, ja länsiosassa on myös paljon kuusen taimia. Kenttäkerroksessa tavataan runsaasti käenkaalia, valkovuokkoa, sormisaraa, metsäimarretta, isoalvejuurta ja mustikkaa. Lajistoon kuuluvat myös mm. lehtotesma, lillukka, sinivuokko, soreahiirenporras ja niukkana lehtopähkämö. Niukassa pensaskerroksessa on muutamia lehtokuusamia, taikinamarjoja ja terttuseljoja (haitallinen vieraslaji). Maassa makaa muutama lahopuu.



Kartta 2. Kahden eteläisemmän alueen luontotyyppikuviot ja huomionarvoiset lajit.

KUVIO 2 – VARTTUNUT HAVUPUUVALTAINEN LEHTOMAINEN KANGAS

Melko varttunut ja suhteellisen tiheä lehtomaisen kankaan kuusimetsä, jossa kasvaa myös hieman koivua (kuva 2). Kuviolla on melko kookas haapa. Talousmetsänä hoidetun kuusikon kenttäkerroksessa tavataan runsaasti mustikkaa, jonka lisäksi kasvistoon kuuluvat mm. puolukka, sormisara, metsäimarre, lillukka ja käenkaali. Maassa makaa muutama lahopuu.



Kuva 2. Metsää luontotyyppikuviolla 2.

KUVIO 3 – LEHTOMAINEN KANGAS

Voimakkaasti käsiteltyä, melko nuorta sekapuustoa (kuva 3) kasvava lehtomainen kangas. Puustoon kuuluu kuusta, koivua, raitaa ja pihlajaa sekä muutamia runkomaisia ja osittain vesovia metsälehmäksiä. Kuviolla on myös muutama haapa. Kenttäkerroksessa tavataan runsaan mustikan lisäksi mm. soreahiirenporrasta, valkovuokkoa, metsäkastikkaa,

jänönsalaattia ja sormisaraa. Järven rantaan vievällä heinittyneellä tieuralla on esim. leskenlehteä ja nurmilauhaa. Metsälehmuksia on toivottavaa säästää.



Kuva 3. Luontotyyppikuvion 3 puusto on voimakkaasti käsiteltyä.

KUVIO 4 – KOSTEA RUNSASRAVINTEINEN LEHTO

Katso kappale 3.2.1

KUVIO 5 – TUORE KESKIRAVINTEINEN LEHTO

Melko varttunutta kuusi-koivumetsää (kuva 4) kasvava tuore keskiravinteinen lehto. Puusto on hoidettua talousmetsää. Kenttäkerroksessa tavataan runsaasti metsäkastikkaa, käenkaalia, lillukkaa, valkovuokkoa ja mustikkaa, joiden lisäksi kasvistoon kuuluvat mm. sormisara, metsäimarre ja lehtotesma. Kuvion pohjoisosassa kostean lehdon itäpuolella sijaitsee kostea, runsasravinteinen notkelma, jossa kasvaa runsaasti soreahiirenporrasta. Notkelmaan on tuotu puutarhajätettä.



Kartta 3. Kahden eteläisemmän alueen luontotyyppikuviot ortoilmakuvalla.



Kuva 4. Metsää luontotyyppikuviolla 5.

KUVIO 6 – TUORE-KOSTEA KESKIRAVINTEINEN LEHTO

Melko tiheää, varttunutta kuusi-koivusekametsää kasvava tuore-kostea, keskiravinteinen lehto (kuva 5), jossa on myös runsasravinteisempia laikkuja. Puusto on hoidettua talousmetsää. Kuviolla on niukasti kapeaa maapuuta. Hyvin niukassa pensaskerroksessa kasvaa lehtokuusamaa ja tertsuseljaa. Kenttäkerroksessa tavataan runsaasti isoalvejuurta, käenkaalia, metsäimarretta, valkovuokkoa ja lehtotesmaa, joiden lisäksi kasvistoon kuuluvat mm. soreahiirenporras, korpi-imarre, lehtokorte, sinivuokko, sudenmarja, sormisara, jänönsalaatti, mustikka ja lillukka.

KUVIO 7 – TUORE KESKIRAVINTEINEN LEHTO

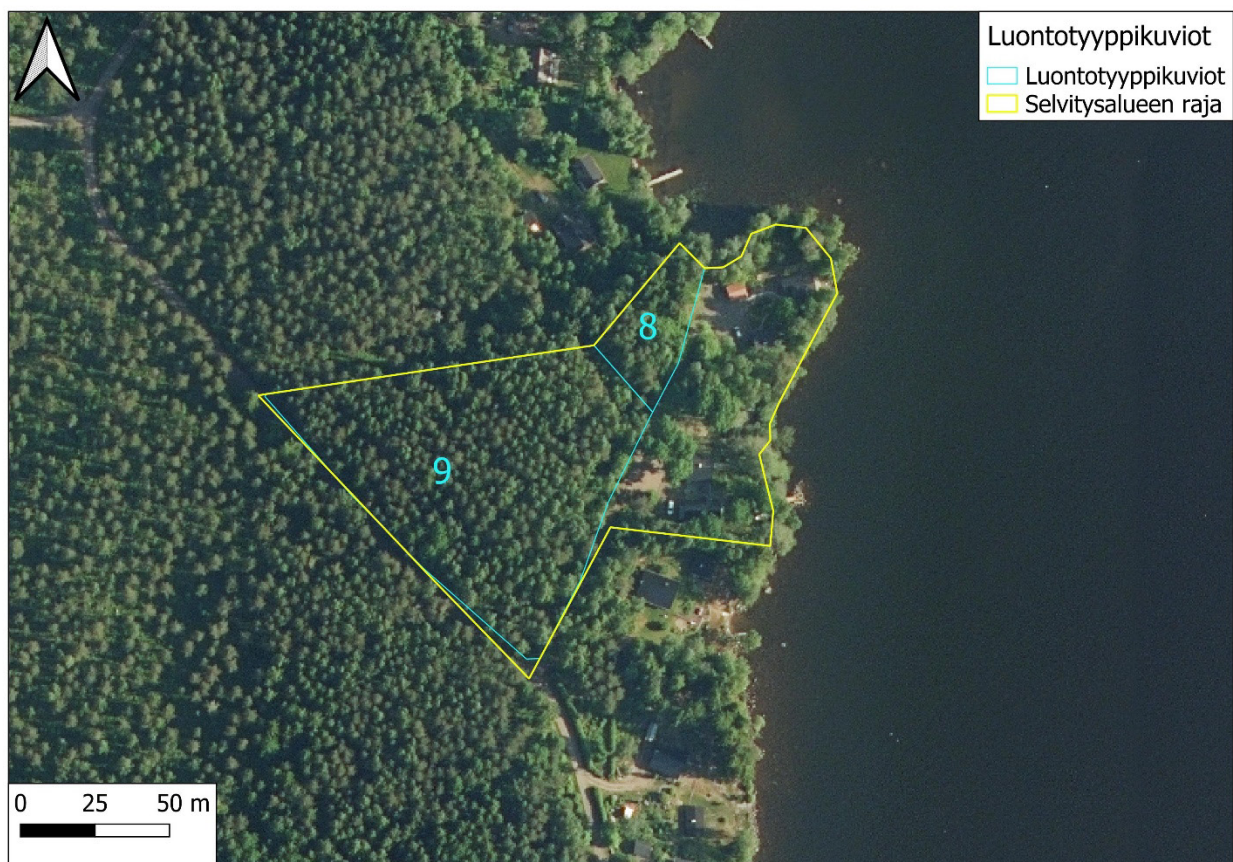
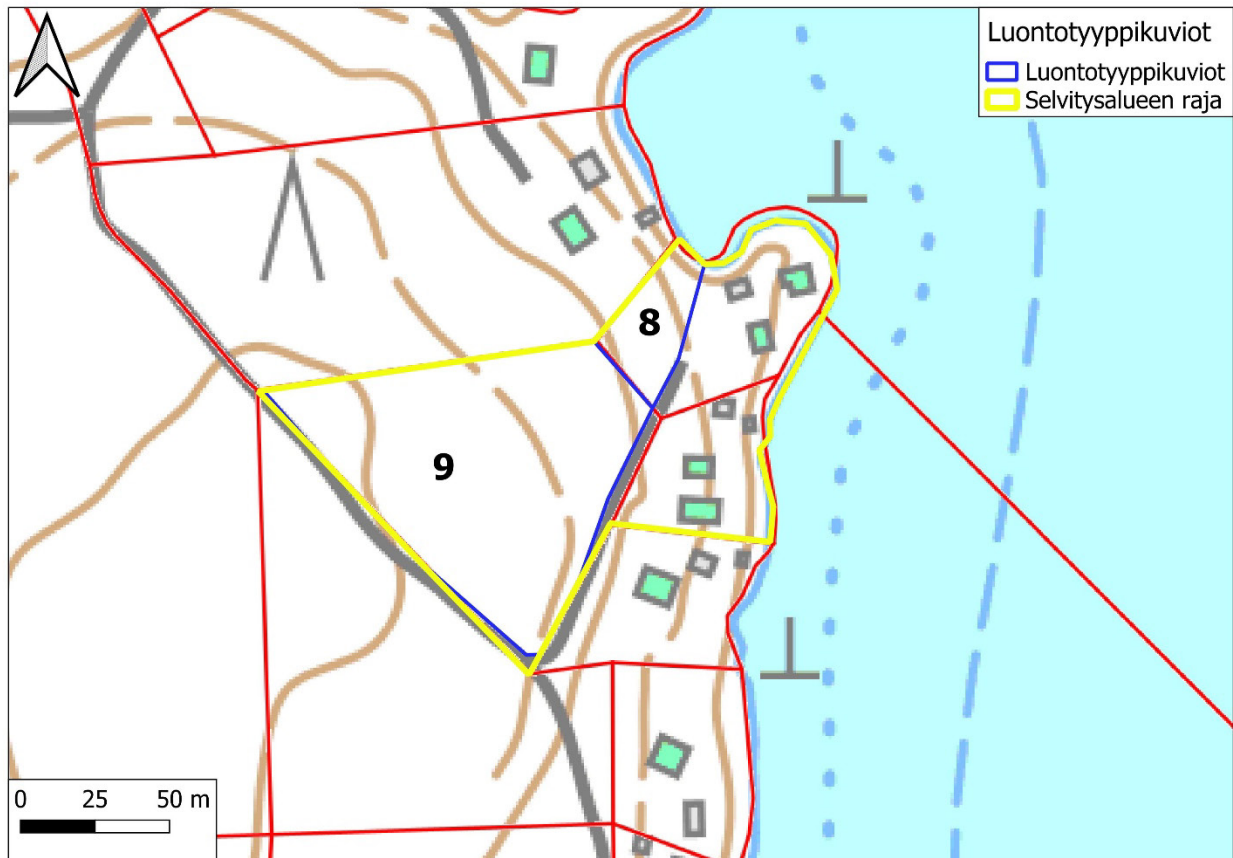
Tiheää, melko varttunutta kuusi-koivumetsää kasvava tuore keskiravinteinen lehto, jossa ei ole lahopuuta. Puusto on hoidettua talousmetsää. Kuvion kasvistoon kuuluvat esim. käenkaali, oravanmarja, metsäimarre ja valkovuokko.



Kuva 5. Varttunutta kuusi-koivu-sekametsää luontotyyppikuviolla 6.

KUVIO 8 – LEHTOMAINEN KANGAS

Melko tiheää ja melko varttunutta lähinnä kuusen ja koivun muodostamaa sekametsää kasvava lehtomainen kangas (kuva 6), jossa on myös mäntyä ja vähän pihlajaa. Lahopuuta ei maahan pudonneita oksia lukuun ottamatta juuri ole. Kuvio on jokseenkin tehokkaasti hoidettua talousmetsää. Puusto ulottuu käytännössä aivan vesirajaan, ja lahdenpohjukan ilmaversoiskasvillisuus on niukkaa (vähän järviruokoa). Kuvion kenttäkerroksessa esiintyy runsaasti mustikkaa ja käenkaalia, joiden lisäksi tavataan mm. metsäkastikkaa, metsätähteä, puolukkaa, kevätpiippoa, oravanmarjaa ja hiukan sormisaraa sekä lehtotesmaa. Metsään on levinnyt myös keltamo. Kiinteistön etelärajalla on kapea sähkölinja.



Kartat 4-5. Pohjoisimman alueen luontotyyppikuviot maastokartalla ja ortoilmakuvalla.

KUVIO 9 – LEHTOMAINEN KANGAS

Melko varttunut lehtomaisen kankaan talousmetsä, jonka vallitseva puusto koostuu lähinnä männystä ja koivuista, mutta metsässä on myös hieman kuusta (kuva 7). Männyn osuus kasvaa ylärinteelle päin. Kuvion eteläkärjen lähellä tien vieressä on kaksi nuorehkoa haapaa. Metsässä kasvaa runsaasti alikasvospihlajaa ja melko runsaasti kuusen taimia. Lahopuuta esiintyy niukasti, mutta kuviolla on kuitenkin mm. keloutuva mänty sekä tuore kuusi-, mänty- ja koivumaapuu. Kenttäkerroksessa tavataan runsaasti mustikkaa, lillukkaa, metsäkastikkaa ja sananjalkaa. Kasvistoon kuuluvat myös mm. puolukka, kielo, metsäimarre, valkovuokko, metsätähti, oravanmarja, vanamo, metsäalvejuuri ja tuppisara. Kuviolta löytyi yksi terttuselja (haitallinen vieraslaji).



Kuva 6. Sekametsää luontotyyppikuviolla 8.



Kuva 7. Luontotyyppikuvio 9 on hoidettua lehtomaisen kankaan talousmetsää.

4. PESIMÄLINNUSTO

4.1 Menetelmät

Pesimälinnustoa kartoitettiin kahdella maastokäynnillä. Ensimmäinen kartoitus tehtiin liito-oravakartoituksen yhteydessä 12.5.2026 klo 8.46-9.37 (lämpötila +10 °C → +11 °C, tuuli 2-3 m/s, pilvisuus 5/8 → 8/8). Toinen maastokäynti tehtiin 2.7.2026 klo 4.34-5.12 (lämpötila +16 °C, tuuli 1-2 m/s, pilvisuus 8/8). Lisäksi linnustoa havainnoitiin muun maastotyön ohessa. Käytössä olivat myös Suomen Lajitietokeskuksen aineistot.

Laskentamenetelmänä käytettiin sovellettua kartoituslaskentaa. Selvitysalue käveltiin niin tiheästi läpi, että ainakin kaikki laulavat lintuyskilöt voitiin kohtuullisella varmuudella havaita. Pihoilla ei kuitenkaan liikuttu. Kaikki havainnot uhanalaisista, silmälläpidettävistä, EU:n lintudirektiivin I-liitteeseen sisältyvistä ja harvalukuisista lajeista merkittiin kartalle.

Havainnosta kirjattiin muistiin laji, sukupuoli (jos mahdollista määrittää), yksilömäärä ja tieto käyttäytymisestä (laulava koiras, poikasille ruokaa kuljettava emo, varoiteleva lintu, pari ym.). Selvästi yli lentävät linnut jätettiin huomioimatta, mutta alle 50 metrin päässä selvitysalueen rajan ulkopuolella paikallisina sopivassa pesimäympäristössä havaitut yksilöt merkittiin muistiin, sillä niiden reviiri sijoittuu suurella todennäköisyydellä osittain selvitysalueelle. Yleisistä lajeista kirjattiin muistiin ainoastaan tieto siitä, että laji kuuluu pesimälinnustoon. Apuvälineinä käytettiin kiikaria, GPS-laitetta sekä etukäteen tulostettuja suurimittakaavaisia karttoja.

4.2 Tulokset ja johtopäätökset

Pohjoisimmalla selvitysalueella Kiperniementien varrella tulkittiin pesivän kaikkiaan yhdeksän lintulajia. Nämä lajit ovat harmaasieppo, kirjosieppo, mustapääkerttu, pajulintu, peippo, punarinta, sepelkyyhky, sirittäjä ja tiltalti. Kahdella eteläisemmällä selvitysalueella Tuurilantien ja Tiitisenkujan välissä tulkittiin pesivän kaikkiaan 16 lintulajia. Nämä lajit ovat harmaasieppo, hernekerttu, hippiäinen, kirjosieppo, laulurastas, mustapääkerttu, mustarastas, pajulintu, peippo, peukaloinen, punarinta, räkättirastas, sinitäinen, sirittäjä, talitiainen ja tiltalti.

Kaikki havaitut pesimälajit ovat elinvoimaisia ja yleisiä lajeja. Lajeista merkittävimmät ovat aiemmin harvalukuisempi, mutta viime aikoina runsastunut peukaloinen, jolla oli reviiri Tuurilantien ja Tiitisenkujan välisellä alueella sekä sirittäjä, jolla oli kaksi reviiriä Tuurilantien ja Tiitisenkujan välisellä alueella sekä kolme reviiriä Kiperniementien varren alueella ja sen lähiympäristössä. Kaikkien alueiden rannat ovat jo kokonaan tai lähes kokonaan rakennettuja, eikä rantavedessä ole merkittäviä ruovikoita tai muita ilmaversoiskasvustoja, joten ei ole yllättävää, ettei pesiviä vesi- tai rantalintuja tavattu. Linnustoon perustuvia maankäyttösuosituksia ei ole tarpeen esittää.

5. LEPAKOT

5.1 Menetelmät

Kaikki Suomessa esiintyvät lepakkolajit sisältyvät EU:n luontodirektiivin IV-liitteeseen, joten niiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen heikentäminen ja hävittäminen on kielletty.

Lepakkoja havainnoitiin detektorilla (Anabat Walkabout) kävellen karttoihin 6-7 merkityt reitit. Kahdelle eteläisemmälle alueelle tehtiin kaksi maastokäyntiä, joista ensimmäinen 8.8.2026 klo 0.50-1.01 (lämpötila +11 °C, tuuli 3 m/s, pilvisyys 0/8) ja toinen 29.8.2026 klo 0.16-0.25 (lämpötila +14 °C, tuuli 3 m/s, pilvisyys 0/8). Pohjoisimmalle alueelle Kiperniementien varrella tehtiin vain yksi käynti 29.8.2026 klo 0.33-0.51 (lämpötila +14 °C → +13 °C, tuuli 3 m/s, pilvisyys 0/8). Säätila oli kaikilla käynneillä tarkoitukseen hyvin sopiva. Havaittujen lepakkojen sijainti kirjattiin muistiin ja laji määritettiin. Luontoselvityksen muiden osatöiden yhteydessä etsittiin puolestaan maakellareita ja kolopuita sekä muita lepakoiden päiväpiiloiksi, lisääntymispaikoiksi ja talvehtimispaikoiksi sopivia kohteita.

5.2 Tulokset ja johtopäätökset

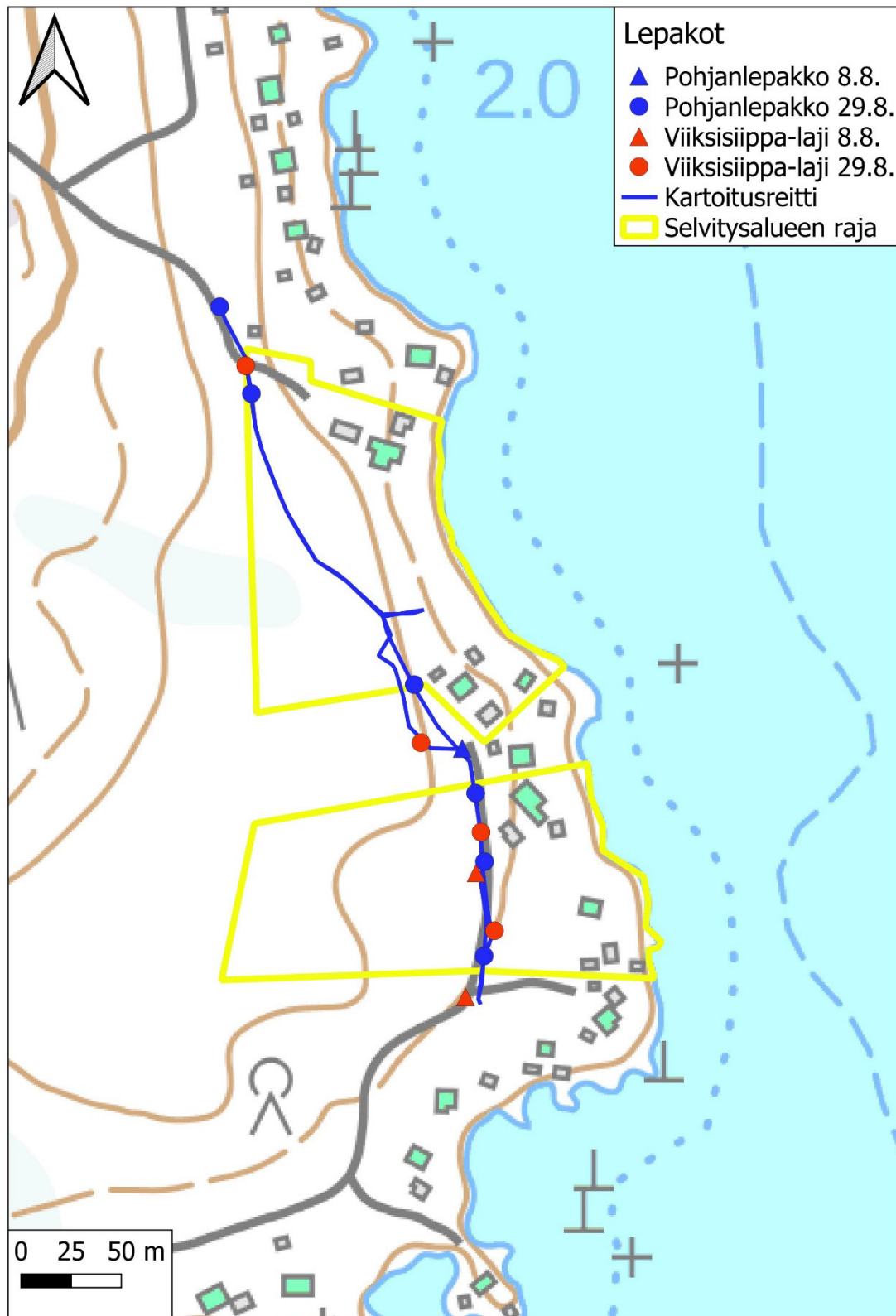
Lepakkohavainnot on merkitty karttoihin 6-7.

Kahdella eteläisemmällä alueella havaittiin ensimmäisellä kartoituskerralla vain yksi pohjanlepakko ja kaksi viiksisiippaa / isoviiksisiippaa, mutta jälkimmäisellä kartoituskerralla molempia lajeja havaittiin runsaasti. Vain reitin rakentamaton osuus jäi havainnoitua. Tämä saattaa olla sattumaa, sillä viiksisiipat suosivat nimenomaan kuusimetsiä, joita kasvaa koko alueella. Pohjanlepakoiden keskittyminen vapaa-ajan asuntojen tuntumaan on sen sijaan luonnollista, sillä ne saalistavat mielellään puoliavoimissa ympäristöissä ja metsänreunoilla, mutta eivät niinkään metsän sisässä. Yhteenvedona voidaan todeta, että kahdella eteläisemmällä selvitysalueella on merkitystä lepakoiden ruokailualueena, ja molemmat alueet kuuluvat kokonaisuudessaan arvoluokkaan 2. Lepakoille sopivia lisääntymispaikkoja, talvehtimispaikkoja tai päiväpiiloja ei löytynyt, mutta lepakot voivat käyttää alueen ja lähiympäristön rakennuksia.

Suositukset: Lisärakennusten sijoittaminen nykyisille rakennetuille tonteille tai niiden välittömään lähiympäristöön kaavaluonnoksessa esitetyn mukaisesti ei aiheuta haittaa lepakoille. Rakentamatta jätettävät metsäiset alueet tulisi kuitenkin säilyttää suhteellisen tiheäpuustoisina kuusimetsinä, jollaisia ne ovat nykyään, jotta alueen laatu viiksisiippojen ruokailualueena ei heikentyisi. Pohjanlepakot ruokailevat mielellään myös pihoilla ja puutarhoissa, jos ne eivät ole aivan avoimia, joten pohjanlepakoiden kannalta metsän laadulla ei ole yhtä suurta merkitystä.

Pohjoisimmalla, Kiperniementien varrella sijaitsevalla, alueella havaittiin yksi pohjanlepakko ja kaksi viiksisiippaa / isoviiksisiippaa. Tämän alueen merkitys lepakoille näyttää siten suhteellisen vähäiseltä, eikä sieltä löytynyt lepakoiden lisääntymispaikoiksi, talvehtimispaikoiksi tai päiväpiiloiksi (mm. kolopuut) sopivia kohteita. Lepakot voivat

kuitenkin käyttää alueen ja lähiympäristön rakennuksia. Lepakoihin perustuvia maankäyttösuosituksia ei esitetä tälle alueelle.



Kartta 6. Lepakkohavainnot ja kartoitusreitti kahdella eteläisemmällä alueella.



Kartta 7. Lepakkohavainnot ja kartoitusreitti pohjoisimmalla alueella.

6. LIITO-ORAVA

6.1 Menetelmät

Liito-orava on luokiteltu Suomessa valtakunnallisesti uhanalaiseksi lajiksi (uhanalaisuusluokka vaarantunut) voimakkaan ja pitkään jatkuneen vähenemissensä vuoksi (Hyvärinen ja muut 2019). Liito-orava on myös EU:n tiukasti suojelma laji, joka sisältyy luontodirektiivin IV-liitteeseen. Sen lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain nojalla kielletty. Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikalla tarkoitetaan pesäpuuta ja sen lähellä kasvavaa suojaavaa ja ruokailumahdollisuuksia tarjoavaa puustoa. Lisääntymis- ja levähdyspaikka voi tyhjentyä väliaikaisesti, jos sen asukas kuolee tai siirtyy käyttämään jotakin toista elinpiirillään olevaa lisääntymis- ja levähdyspaikkaa. Väliaikaisesti tyhjillään oleva lisääntymis- ja levähdyspaikka tulkitaan siten edelleen luonnonsuojelulain suojaamaksi, jos metsän rakenne on yhä liito-oravalle sopivaa.

Selvitysalueilta tai niiden tuntumasta ei ollut tiedossa aiempia liito-oravahavaintoja (Suomen Lajitietokeskus 2026). Pohjoisinta selvitysalueetta lähimmät liito-oravahavainnot on tehty Kiperin uimarannan tienoilla, Kiperin talon länsipuolen metsässä ja Myllyojanlahden rannalla. Näihin havaintopaikkoihin on pohjoisimmalta selvitysalueelta etäisyyttä yli 500 m tai enemmän. Eteläisempiä selvitysalueita lähimmät liito-oravaesiintymät sijaitsevat vielä kauempana (mm. edellä mainittu Myllyojanlahden liito-oravaesiintymä).

Liito-oravakartoituksen maastotyöt tehtiin 12.5.2026. Lajin papanoita etsittiin haapojen sekä kookkaiden koivujen ja kuusten alta. Samalla etsittiin kolopuita ja liito-oravalle sopivia pönttöjä sekä tehtiin havaintoja metsien laadusta liito-oravan elinympäristönä ja kulkuyhteytenä.

6.2 Tulokset ja johtopäätökset

Liito-oravan papanoita tai muita merkkejä lajista ei havaittu. Kiperniementien varren selvitysalueen metsät soveltuvat heikosti liito-oravalle, sillä ne ovat hoidettua, pääosin mäntyvaltaista talousmetsää (luontotyyppikuviot 8 ja 9), josta ei löytynyt kolopuita. Vapaa-ajan asuntojen pihapiireissä on kuitenkin myös haapaa. Kahdella eteläisemmällä selvitysalueella kasvaa liito-oravalle paremmin sopivaa, kuusivaltaista metsää. Sielläkin on kuitenkin niukasti haapaa, eikä kolopuita löydetty. Metsä sopii jossain määrin liito-oravalle, joten lajin asettuminen kahdelle eteläisemmälle selvitysalueelle ei ole tulevaisuudessa pois suljettua. Liito-oravan esiintymiseen liittyviä maankäyttösuosituksia ei ole kuitenkaan tarpeen esittää.

7. MUU LAJISTO

Suomen Lajitietokeskuksen aineistoissa (Suomen Lajitietokeskus 2026) ei ole kahdelta eteläisemmältä selvitysalueelta tai niiden lähistöltä lainkaan havaintoja. Pohjoisimman selvitysalueen lähistöltä on havaintoja elinvoimaisista lajeista sekä silmälläpidettävästä järripeiposta (muutolla ollut lintu).

Pyhäjärven rannoilla ei selvitysalueiden kohdalla kasva merkittävästi ruovikoita tai muuta runsasta ilmaversoiskasvillisuutta, eikä selvitysalueilla ole myöskään pieniä lampia tai lampareita. Alueilla ei siten ole viitasammakolle (EU:n luontodirektiivin IV-liitteen laji) sopivia lisääntymisympäristöjä.

Pyhäjärven rantavesissä ei ole selvitysalueiden edustalla myöskään runsaita kelluslehtiskasvustoja, eikä rannalla nebareunuksia, joten selvitysalueilla ei ole EU:n luontodirektiivin IV-liitteeseen sisältyville lummelampikorennolle, sirolampikorennolle, täplälampikorennolle tai idänkirsikorennolle sopivia elinympäristöjä.

Kosteasta runsasravinteisesta lehdosta (luontotyyppikuvio 4) löytyi hyvin niukkana esiintyvä silmälläpidettävä korpinurmikka (kartta 2).

8. YHTEENVETO

Karttaan 2 merkitty kostea runsasravinteinen lehto tulee jättää rakentamatta ja mielellään myös metsänhoidon ulkopuolelle, eikä sitä tule ojittaa.

Kahden eteläisemmän selvitysalueen rakentamatta jätettävät metsäiset osat tulisi säilyttää suhteellisen tiheäpuustoisina kuusimetsinä, jollaisia ne ovat nykyään, jotta alueen laatu viiksisiippojen ruokailualueena ei heikentyisi.

Karttaan 2 merkityt metsälehmuksen on toivottavaa säästää.

9. KIRJALLISUUS JA LÄHTEET

- Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.
- Keskinen, H.-L., Raunio, A., Forss, S., Kartano, L., Karttunen, K., Kokko, A., Kontula, T., Koskela, K., Mäkelä, K., Pykälä, J., Rytteri, T. & Väänänen, M. 2024. Luonnonsuojelulain luontotyyppien inventointiohje, luonnos 15.5.2024. 281 s.
- Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018a. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 1: tulokset ja arvioinnin perusteet. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018.
- Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018b. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 2: luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 925 s.

Lindholm, T. & Tuominen, S. 1993. Metsien puuston luonnontilaisuuden arviointi. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja A 3. 40 s.

luontotyyppien uhanalaisuus. ymparisto.fi/lutu/#

Meriluoto, M. & Soininen, T. 1998. Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt. Metsälehti Kustannus & Tapio. 192 s.

Mäkelä, K. & Salo, P. 2024. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. 2. korjattu painos. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43/2023. 374 s.

Nieminen, M. 2017. Liito-orava (*Pteromys volans* Linnaeus, 1758). - Julkaisussa: Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.). Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt, s. 48-55. Suomen ympäristö 1/2017.

Saarikivi, J. 2017. Viitasammakko (*Rana arvalis* Nilsson, 1842). - Julkaisussa: Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.). Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt, s. 90-96. Suomen ympäristö 1/2017.

Suomen Lajitietokeskus 2026. <http://tun.fi/HR.3211>, <http://tun.fi/HR.3691>, <http://tun.fi/HR.7080> (haettu 21.8.2026).

Syrjänen, K., Hakalisto, S., Mikkola, J., Musta, I., Nissinen, M., Savolainen, R., Seppälä, J., Seppälä, M., Siitonen, J. & Valkeapää, A. 2016. Monimuotoisuudelle arvokkaiden metsäympäristöjen tunnistaminen. METSO-ohjelman luonnontieteelliset valintaperusteet 2016-2025. Ympäristöministeriön raportteja 17/2016. 75 s.

Vilén, R., Vasko, V. & Nuotio, K. 2015. Satakunnan maakunnallisesti arvokkaat lintualueet 2006-2014. Porin Lintutieteellinen Yhdistys ry & Rauman Seudun Lintuharrastajat. 303 s.

Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus 2021. Suomen lajien alueellinen uhanalaisuusarviointi 2020. <https://www.ymparisto.fi/punainenlista>